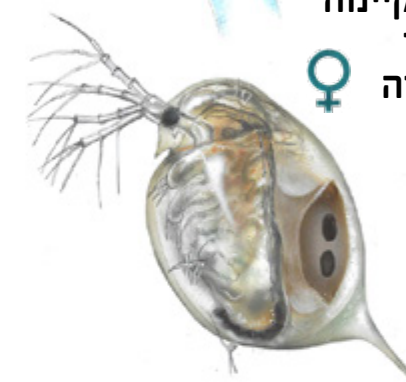


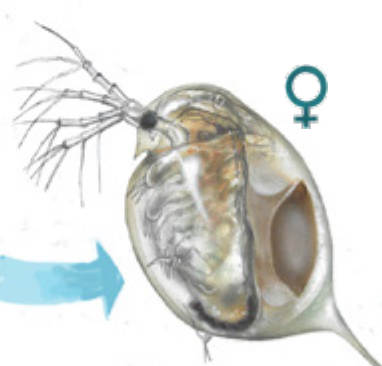
מחזור החיים של הדפנייה



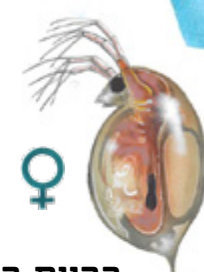
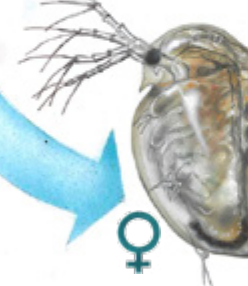
ביצי קיימה



נקבה עם
ביצי קיימה
לאחר
הפרייה



הזדווגות



רביית בתולין -
נקבות שמייצרות
נקבות

הבריכה מתחילה
להתייבש - חלק
מהנקבות מייצרות
זכרים וחלק מייצרות
ביצי קיימה

זכר ♂
נקבה ♀



דפנייה - נעים להכיר!



איור: טוביה קורץ

דפנייה היא סוג של סרטן ירוד זעיר (בגודל של 1-5 מ"מ), והיא הנפוצה ביותר במקווי מים מתוקים מבין הסרטנים הללו. גופה עטוי שתי קשוות, כמו צדפה, יש לה מבנה גוף אליפטי וראש מובחן, ובו עין מורכבת אחת גדולה.

כדי לשחות הדפנייה משתמשת במחושים המכוסים בריסים, והיא מתקדמת בקפיצות במים. באמצעות הרגליים שלה היא מסננת את המזון שבמים, וגם נושמת. הרכב הזוויגים של הדפנייה בבריכה משתנה לאורך העונה, על פי השלבים הבאים:

1. החורף מתחיל, הבריכה מתמלאת במים. מביצי הקיימה שהיו שקועות בקרקעית הבריכה בוקעות רק דפניות נקבות.
2. הנקבות מתרבות ברביית בתולין ויוצרות עוד נקבות, שיוצרות נקבות נוספות (בשלב זה אפשר לראות בחלק הגבי של הדפנייה עיגולים - אלה הנקבות שמתפתחות בבטן ולבסוף מושרצות למים).
3. בשלב מסוים התנאים בבריכה משתנים: הבריכה מתחילה להתייבש, ריכוז המומסים במים עולה, וטמפרטורת המים עולה.
4. בעקבות שינוי התנאים חלק מהנקבות מתחילות לייצר זכרים, וחלק מתחילות לייצר ביצי קיימה.
5. מתחיל שלב של רבייה מינית: זכרים ונקבות מזדווגים, וביצי הקיימה - השמורות בכיס מיוחד בחלק הגבי של הדפניות הנקבות - מופרות על ידי הזכרים.
6. ביצי הקיימה שמשריצות הנקבות שוקעות לקרקעית הבריכה ושורדות בקיץ בקרקעית היבשה הודות לקליפה העבה והקשיחה שלהן. במהלך הקיץ העוברים נמצאים במצב של תרדמה, עד לגשם הראשון של החורף הבא.



צילום: לירון גורן



משרד הסביבה והיעור

החטיבה

לחינוך ולקהילה



משרד החינוך וההשכלה

ערכת פעילות למורה ולמדריך